

Posudek kolektivu na bakalářskou práci Kristina Krutská: Analýza vývoje emisních povolenek a jejich socioekonomické dopady, Praha 2014.

Bakalářská práce Kristiny Krutské se zaměřuje na zevrubnou systematizaci problematiky ekonomických nástrojů ovlivňování odpovědnosti za problémy změny životního prostředí v soudobých podmínkách internacionalizace dopadů a souvislostí ekonomického systému, zejména v kontextu globálních vzájemných závislostí států a lidských společenství. Práce se soustředila hlavně na souvislosti mezi hodnotovými systémy lidské společnosti v soudobé civilizační konfiguraci a fungováním ekonomického systému. Tyto souvislosti exponuje například na příkladu globálního problému klimatických změn a společenské reakce v podobě procesu mezinárodního vyjednávání v rámci tzv. Kjótského protokolu. Za významný nástroj ekologicky orientovaného ekonomického myšlení a politicko-ekonomické praxe považuje autorka především institut tzv. emisních povolenek a obchodování s nimi v rámci mezinárodních hospodářských vztahů.

Základní idea práce může být s určitou mírou simplifikace vyjádřena takto: ekonomický život nelze oddělit od životního prostředí, ekonomické cíle nemohou nadále ignorovat ekologické potřeby života na planetě, zhoršování planetární ekologické situace a změny klimatu v posledním století prokazují neudržitelnost hodnotového systému s vírou v panský postoj k přírodě redukované na hmotu a zdroj, který je možno do nekonečna exploatovat. Důsledky této exploatace ukázaly, že moderní systém pro myšlové civilizace a ziskově motivovaný tlak ve směru ekonomického růstu naráží na své ekologické i ekonomické limity. Autorka zmíní hodnotovětické a ekonomické i politické příčiny současné ekologické krize a rizikových dopadů na životní prostředí. Autorka nabízí alternativní přístup v podobě ekologické ekonomie, která vychází ze stejného hodnotového základu jako ekologická etika, tím je uznání toho, že člověk je součástí přírody. Ekologické negativní dopady jsou spojeny s limitovanou kapacitou únosnosti prostředí ekonomických činností, je-li byla překročena globalizací obchodování a externalizací nákladů negativních dopadů zatížených životním prostředím. Tyto dopady i externalizace představují kromě ohrožení života také rostoucí ekonomické zátěže a krize, je-li mají své ekonomické, sociální a politické důsledky v podobě rizikových konfliktů. Proto situace vyžaduje mezinárodní spolupráci při formování státních regulací tržních sil a rozvíjení nového myšlení ekologické ekonomie. K tomu je v praxi nutno vytvářet ekonomické tržní nástroje jako jsou emisní povolenky.

Celkově je práce vypracována systematicky a přehledným jazykem, který je kultivovaný a srozumitelný. V celkovém rozsahu práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Proto jí možno doporučit k obhajobě.

Přesto je možno pro námět obhajoby zmínit některé dílčí nedostatky.

Dva významné nedostatky se týkají jednak analýzy procesu mezinárodní spolupráce stálé konference OSN od r.1997, kdy byl založen tzv. Kjótský protokol o snižování emisí uhlíku a plynů v atmosféře, autorka však přehlídla aktuální situaci z posledních let (a problém stagnace pokračování této spolupráce, jak ukázaly konference v Johannesburgu, Kodani a Varšavě, což ostře kontrastuje s posudky mezinárodního klimatického panelu OSN o zrychlování tempa klimatické změny v posledních letech). Ani ambiciózní strategický plán EU coby lídra světové politiky, je-li by donutila velmoci jako USA, Čína a tzv. nově industrializující státy k participaci na nové klimatické dohodě se v současnosti nejeví (jak ukázaly zmíněné konference) jako účinný a uskutečnitelný. Cílový rok 2015, kdy se sejdou další jednání v Paříži, bude muset udělat zázrak, což je málo pravděpodobné.

Další problematickou otázkou obsahu práce, je-li by bylo možno označit jako metodologický nedostatek, je *málo kritické invence sociologické provenience* při vesměs pozitivním hodnocení významu emisních povolenek a obchodování s nimi, autorka eliminuje *mocenské zájmy*, je-li do těchto institucionálních rituálů vstupují v realitu, a je-li jsou též nějakou efektivností mezinárodní spolupráce při ochraně planetárního životního prostředí: místo toho se bohužel stále silněji rýsují ostré konflikty a boje o zbývající přírodní zdroje energie a surovin.

Navrhuji hodnocení druhým stupněm.

PhDr. Oleg Sušil CSc.

V Praze 24.8.2014